

AC:n historiikki (lyhennelmä)

”Tietoa uskosta – uskoa tiedosta, Academicum Catholicum 60 vuotta”

”Vuonna 1936 syntyi Suomen katolilaisten keskuudessa ryhmä, joka pyrki syventämään katolista tietouttaan muun muassa solmimalla yhteyksiä eurooppalaiseen katolisuuteen ja tarjoamalla mahdollisuuden avoimeen keskusteluun ajankohtaisista kysymyksistä. Yhdistyksen nimeksi annettiin Academicum Catholicum.”

Synty ja juuret

AC:n perustava kokous pidettiin 19.9.1936. Siinä hyväksytyssä sääntöehdotuksessa määritettiin toiminnan tarkoitus, käytännön toimintamalli ja jäsenyys.

Ruotsiksi ja ranskaksi laaditut säännöt toimitettiin piispa Cobbenille ja yhdistys sai hyväksynnän toiminnalleen. Yhdistysrekisteriin AC kirjattiin saman vuoden lopulla. Se liittyi myös kansainväliseen katoliseen ylioppilasjärjestöön Pax Romanaan ja otti yhteyttä Tanskan katolisten ylioppilaiden järjestöön, joka oli perustettu 1800-luvun lopussa ja oli siis jo 40 vuotta käyttänyt nimeä Academicum Catholicum.

Academicum Catholicum otti suojelijakseen Tuomas Akvinolaisen, keskiajan skolastiikan kuuluisimman edustajan ja katolisten koulujen suojeluspyhimyksen. Yhdistyksen ensimmäinen modeeraattori oli isä Wilfrid von Christierson.

Ensimmäisen hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Jarl Gallén, sihteeriksi Olga Alice Nygren ja rahastonhoitajaksi Eja Margrete Nordström (myöhemmin Hirn).

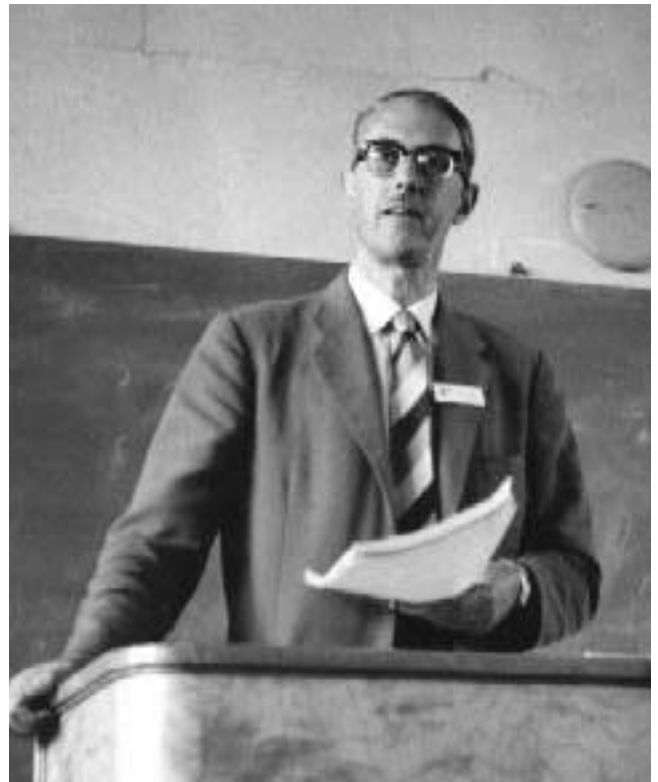
Vaikka AC:n syntymävuotena onkin totuttu pitämään vuotta 1936, yhdistyksen juuret yltävät huomattavasti syvemmälle. Isä Wilfrid von Christiersonin, joka oli ensimmäinen suomalaissyntyinen katolinen pappi sitten reformaation, ympärille oli jo 1920-luvulla kokoontunut nuorten katolilaisten ja kirkkoa etsineiden käännynnäisten piiri. Aluksi sen jäsenet olivat opiskelijoita, myöhemmin monet heistä kohosivat merkittäviin asemiin Suo-

men akateemisessa maailmassa.

Näistä henkilöistä on ennen kaikkea mainittava Jarl Gallén, historian professori Helsingin yliopistossa, yksi Suomen parhaista ja arvostetuimmista keskiajan historian tuntijoista. Gallén julkaisi useita tieteellisiä teoksia. Myös toinen perustajajäsen, tohtori Olga Alice Nygren, oli huomattava tutkija. Hänen alueensa oli taidehistoria, ja teokista ehkä tunnetuin on 1950-luvun alussa ilmestynyt keskiajan taiteen Neitsyt Maria -kuvia esittelevä kirja.

Isä Wilfridin oppilaat kokoontuivat tavallisesti viikottain hänen kotonaan. He saivat opetusta, kirjoja luettavaksi, tilaisuuden keskusteluun.

Isä Wilfrid oli aloitteentekijä ja vahva vaikuttaja myös Ruotsin Academicum Catholicumia perustettaessa. Se aloitti toimintansa hieman Suomen AC:tä myöhemmin.

Professori Jarl Gallén oli AC:n ensimmäisen hallituksen puheenjohtaja.

Tarmokas alku

AC:n toiminta käynnistyi heti alunalkaen vilkkaana yhteisten kokoontumisten, keskustelujen ja tiedon levittämisen merkeissä. Ensimmäisenä syksynä informoitiin skandinaavista katolista lehdistöä yhdistyksen olemassaolosta, ja kesällä 1937 Pariisissa pidettyyn neljänteentoista Pax Romanan maailmankongressiin matkusti Suomesta viisi AC:läistä sekä yhdistyksen moderaattori. He olivat kokouksen ainoa pohjoismainen ryhmä – ja ensimmäiset Euroopan näkemät suomalaiset akateemiset katoliset delegaatit yli 400 vuoteen.

Jäsenmäärä ei alkuvuosina näytä kasvaneen mitenkään huimaavasti.

Kotimaan kokouksissa pidetyistä esitelmistä ei kaikilta vuosilta ole säilynyt tietoja, saati sitten kirjoitettuja lyhennelmiä. Aiheet vaikuttavat kyllä nykykuulijankin mielestä varsin kiintoisilta. Uskonnollisten kysymysten lisäksi esillä oli kirjallisuus ja muu kulttuuri.

Sodan jaloissa

Toisen maailmansodan ensimmäiset palopesäkkeet alkoivat kyteä eri puolilla Eurooppaa jo 1930-luvun loppuvuosina. Suomeen tämä epävarma maailmantilanne heijastui viimeistään syyskaudella 1939 eikä se tietenkään voinut olla näkymättä AC:nkään toiminnassa. Kevätkaudella kokouksia oli vielä pidetty, mutta syyspuolella yhdistyksen jäsenet hajaantuivat erilaisiin maanpuolustustehtäviin kuten koko Suomen kansa.

Kesäkuussa 1940 Academicum Catholicumin toiminta jatkui. Vuoden 1940 vuosikertomus kertoo karua kieltään AC:n toiminnasta sodan jaloissa. Moderaattorin toivomuksesta siihen on lisätty maininta sekä mies- että naispuolisten jäsenten osallistumisesta maanpuolustustehtäviin. AC:läisiä oli rintamalla, väestönsuojelussa, esikuntatehtävissä ja lottina. Marraskuussa 1940 yhdistys otti kummilapsekseen katolisen pikkupojan, jonka isä oli kaatunut rintamalla JR 10:n riveissä. Lasta varten kerättiin rahaa kuukausittain usean vuoden ajan.

Epävarmoista ajoista huolimatta AC:n toiminta ei sodankaan aikana kokonaan katkennut. Keväällä 1941, välirauhan kautena siis, pidettiin neljä kokousta, joiden aiheina olivat mm. Danten Divina Commedia ja venäläinen kirjailija Ivan Turgenev. Seuraavan vuoden toukokuussa käytiin retkellä Hattulan kirkossa.

Vuosikokoukset saattoivat sotien aikana lykkääntyä monilla kuukausilla. Tavallisesti ne oli pidetty helmikuussa, mutta vuonna 1940 voitiin kokoontua vasta kesäkuussa. Vuonna 1943 taas

Isä Wilfrid von Christierson oli AC:n perustaja

vuosikokousta lykättiin kahdesti. Lopulta lokakuussa tuli tilanne, jossa sekä puheenjohtaja että sihteeri olivat yhtäkaa saapuvilla – sitä ennen jompikumpi tai molemmat olivat olleet rintamalla.

Myös moderaattori, isä Wilfrid, toimi rintamapappina Hangon rintamalla ja myöhemmin Syvärillä, vaikka oli sodan aikaan jo reilusti yli 60-vuotias.

Oman raskaan uhrinsa isänmaalle AC antoi, kun korpraali Kalevi Ruutu, joka oli otettu kirkkoon 18-vuotiaana vuonna 1937 ja toiminut innokkaasti sekä AC:n piirissä että Pyhän Henrikin kirkon messupalvelijana, haavoittui vaikeasti Karjalan kannaksella 22-vuotispäivänään ja kuoli pian sen jälkeen sairaalassa. Traagista ja dramaattista on, että Kalevi Ruudun kuolinpäivä oli hänen kirkkoon ottamisensa vuosipäivä. Lokakuussa 1941 isä Wilfrid piti hautajaismessun oppilaalleen täpötäydessä Pyhän Henrikin kirkossa. Toimenkin sankarivainaja, Alofsius Zschauer, AC:n papereissa mainitaan.

Isä Wilfridin perintö

Sydänvaivoista kärsinyt isä Wilfrid von Christierson oleskeli sotavuosina jonkin aikaa

Ruotsissa eri paikkakunnilla. Syksyllä 1945 hän palasi Suomeen ja sai marraskuussa sydänkohtauksen, johon menehtyi heti.

Academicum Catholicum oli aina ollut isä Wilfridin sydäntä lähellä. Mittaamattoman arvokkaan henkisen perinnön lisäksi yhdistys sai testamentin nojalla omistukseensa myös koko hänen maallisen omaisuutensa pitkäaikaiselle uskotulle palvelijalle annettua lahjoitusta ja joitakin ystäville määrättyjä muistoesineitä lukuunottamatta.

Isä Wilfrid, joka oli leskiäidin ainoa poika ja saanut pappiskoulutuksensa Ranskassa 1900-luvun alussa, halusi omaisuudellaan ennen kaikkea tukea ja tasoittaa muiden suomalaisnuorukaisten tietä pappeuteen sekä toisaalta saada nuoret hakemaan tietoa uskonasioista ja kirkosta omaloitteisesti, kirjoja lukien ja pohdiskellen. Niinpä hänen rahoistaan tuli jakaa stipendejä ulkomailla opiskeleville suomalaisille, erityisesti tuleville papeille. Myös kirjastoa tuli täydentää jatkuvasti.

Läheskään joka vuosi ei isä Wilfrid von Christersonin rahasto ole stipendejä jakanut, koska edellytykset täyttäviä hakijoita - tai hakijoita ylipäänsäkään - ei ole aina ollut. Isä Wilfridin AC:lle jättämää henkistä perintöä yhdistys on vaalinut jatkuvasti.

Kohti valoisampia vuosia

Valoisampia vuosia kohti oltiin matkalla, niin taloudellisesti kuin muutoinkin. Toiminta käynnistyi heti, kun se olojen vakiinnuttua oli mahdollista, sillä perustajajäsenet olivat edelleen sangen aktiivisia ja jäsenmääräkin kasvoi.

Vaikka matkustusmahdollisuudet kotimaassa, matkustusmukavuudesta puhumattakaan, eivät olleet nykyisiin verrattuina kehuttavat, AC-läiset tekivät vuoden 1945 aikana peräti kaksi yhteistä retkeä. Kesällä käytiin Hollolan harmaakivikirkossa, mutta tietoa syksyn kohteesta ei ainakaan kirjallisista lähteistä näytä löytyvän.

Kokouksia pidettiin tavallisimmin piispantalossa ja monet esitelmöitsijät löytyivät yhdistyksen omista riveistä.

Sotavuosina ja heti sodan jälkeen Tanskan AC oli ojentanut auttavaa kättä – ruokapaketteja tiedetään vastaanotetun ainakin 1946-47. Ruotsin AC antoi vaateavustusta, ja vastavuoroisesti Suomen AC sai edes vähän osoitetuksi kiitollisuuttaan lähettämällä Tanskaan paperia sikäläisen AC:n Litterae-lehden painatusta varten.

Isä Wilfridin äkillisen poismenon jälkeen Academicum Catholicumin uudeksi moderaattoriksi tuli Pyhän Henrikin seurakunnan kirkkohera Jan Vernooy. Hänen kautensa jäi varsin lyhyeksi, keväästä 1946 syksyyn 1948, jolloin hän suu-

ren työtaakkansa ja horjuvan terveytensä takia luopui.

Syksyllä 1949 aloitti toimintansa uusi gregoriaanisen musiikin opintopiiri. Sitä johti isä Nicolaus Veenker, joka tuolloin toimi kappalaisena Pyhän Henrikin seurakunnassa ja joka on säveltänyt mm. yhden suomenkielisen messun. Veenker myös jatkoi Vernooyn työtä AC:n moderaattorina toimien tässä tehtävässä yli kahden vuosikymmenen ajan.

Isä Veenkerille AC oli sydämenasia.

"Moderaattorin minuutit" kuuluivat kuukausikokousten ohjelmaan. Hän oli väsymätön esitelmöitsijä, retriittien vetäjä ja järjestäjä.

Kymmenvuotistaipaleensa kunniaksi Academicum Catholicum julkaisi juhlakirjan. Tosin se painettiin vasta seuraavana vuonna eli 1947, eikä sitä silloinkaan saatu valmiiksi ennen kuin aivan vuoden viimeisinä päivinä.

"Katolska perspektiv" on komea todiste siitä, mitä nuori yhdistys sai aikaan ja mitä AC:ssä toimiminen ja katolilaisuus kokonaisuudessaan näille ihmisille merkitsi. Vuosikertomuksen mukaan kirjasta ja sen tekemisestä oli keskusteltu jo usean vuoden ajan eivätkä julkaisuaikheet tähän jääneet. Ainakin vuoden 1951 keväällä on yhdessä kokouksessa keskusteltu siitä, mitä katolista kirjallisuutta pitäisi kääntää suomeksi.

Eurooppa aukeaa uudelleen

Sodasta toipuvan Euroopan maat alkoivat 1940-luvun loppuvuosina avata rajojaan myös kaikenlaatuiseille yhteistyölle. Suomen AC:n jäsenet olivat – erinäisistä vaikeuksista huolimatta – ensimmäisten suomalaisten joukossa ylittämässä niitä.

Tanskan AC, pohjoismaisista katolisista ylioppilasjärjestöistä vanhin, täytti 50 vuotta kesällä 1946. Juhliin matkusti Suomesta 12 vierasta. Samana vuonna AC kutsuttiin mukaan Kansainvälisen Ylioppilasavun toimintaan, jossa Ylioppilaskuntien Liitto ja Kristillinen Ylioppilasliitto jo olivat. Yhteys Pax Romanaan oli luonnollisesti edelleen tiivis, ja yhtenä ulkomaisena yhteistyöjärjestönä noina vuosina (ja tietysti myöhemminkin) on mainittava myös englantilainen The League of Christ the King.

Pohjoismaiden AC-läiset tapasivat toisiaan nelivissikymmenlukujen vaihteessa varsin aktiivisesti.

Vilkkainta kanssakäyminen oli tietysti pohjoismaisten sisarjärjestöjen kanssa. Vuoden 1951 kongressi oli Paraisilla ja osanottajia saapui niin Ruotsista, Tanskasta, Norjasta kuin Ranskasta ja Saksastakin. Esitelmien aiheina olivat mm. Pyhä Olavi ja Sienan Pyhä Katariina, askeesi ja kontemplaatio. Kongressin järjestelyt onnistuivat lois-

tavasti ja heinä-elokuun vaihteen aurinkoinen hellesääkin hemmotteli osallistujia, joista miltei puolet oli ulkomaalaisia. Mieliinpainuvin oli ehkä päätöspäivä, lauantai 4.8.1951, jolloin tehtiin pyhiinvaellus Köyliöön ja isä André Bonduelle toimitti messun Kirkkokarilla. Edellisestä messusta tällä paikalla oli kulunut nelisensataa vuotta, joten alttarikin piti rakentaa luonnonkivistä ennen kuin messua päästiin viettämään.

Perinteiden elvyttäjät

AC on historiansa aikana ollut mukana alullepanemassa tai elvyttämässä monia sellaisia tapahtumia, jotka nyt ovat muodostuneet suorastaan traditioiksi, joita ilman ei osattaisi olla.

Köyliön pyhiinvaellus on näistä epäilemättä tärkein. Vuoden 1951 yhteispohjoismainen vaellus oli tiettävästi ensimmäinen erityisesti järjestetty ja suurella joukolla tehty.

Paraisilta Köyliöön matkustettiin linja-autolla. Seudun asukkaat veivät pyhiinvaeltajat soutuveineillä Kirkkokarille, joka oli vielä täydellisessä luonnontilassa. Alkuaikoina Köyliön-vaellukset eivät välttämättä keränneet valtaisia osallistujajoukkoja. AC-läiset aloittivat Köyliön pyhiinvaellusten järjestämisen vuonna 1955 ja pitivät tätä perinnettä yllä, kunnes se sitten siirtyi seurakuntien hoidettavaksi.

Suhteellisen pieni, mutta energinen yhdistys sai paljon aikaan. Esimerkiksi liturginen piiri teki vuonna 1958 jouluyön messuteksteistä kolmikielisen (suomi-latina-ruotsi) vihkosen. AC:n aloitteesta maassamme vieraili huomattavia ulkomaisia kulttuurihenkilöitä, jotka esiintyivät myös suurelle yleisölle ja tekivät omalta osaltaan katolista kulttuuria, elämänmuotoa ja elämisen sekä ajattelun tapoja tunnetuksi. Vuoden 1956 vieraista huomattavin ja huomatuin oli ruotsalainen historioitsija ja kirjailija Sven Stolpe, joka puhui yhdistyksen jäsenille Studium Catholicumissa aiheesta Den katolska situation i Sverige ja seuraavana iltana yliopistolla täydelle salille aiheesta Kampen om människan i modern litteratur.

Opintopiirejä oli useita. Viisikymmenluvun alun vuosikertomukset mainitsevat mm. Topelius- ja Dostojevski-piirit, Frågor och svar -ryhmän sekä ryhmän, jonka tehtävänä oli käydä läpi suomalaisia oppikirjoja, lähinnä uskontoa ja historiaa, ja pyrkiä oikaisemaan niissä ilmenneet katolista uskontoa koskevat virheet.

Ensimmäisen retriittinsä AC järjesti 1949 Stella Mariksessä Westendissä. Retriittejä järjestettiin runsaasti kautta koko 1950-luvun.

Sillanrakentaja

Yksi Academicum Catholicumin monista tehtävistä on koko sen olemassaolon ajan ollut eräänlaisena sillanrakentajana toimiminen. Tämä rooli näkyy selvästi esimerkiksi siinä, että samanaikaisesti, kun heti sotien jälkeen, toiminnan taas elpyessä, kontakteja otettiin ulkomaille, niitä viriteltiin myös kotimaassa mm. Helsingin Yliopiston piirissä toimiviin suomen- ja ruotsinkielisiin kristillisiin ylioppilasjärjestöihin.

Kielikysymys ei AC:ssä, monesta muusta yhdistyksestä poiketen, ollut mikään ongelma. Alkuvuosien pöytäkirjat, vuosikertomukset ja jokseenkin kaikki muut yhdistyksen paperit on laadittu ruotsiksi, joka lienee myös ollut yksinomainen kokouskieli. Sotien jälkeen AC alkoi kaksikielistyä, ja viisikymmenluvun varrelta löytyy useita suomenkielellä laadittuja pöytäkirjoja ja vuosikertomuksia.

AC:n luomiin ja ylläpitämiin yhteyksiin löi leimansa myös ekumenia. Viisi-kuusikymmenluku-ajan vaihteessa kanssakäyminen ortodoksinuorten kanssa oli varsin vilkasta.

AC:n juhlaa ja arkea

Kokouksia pidettiin ja niissä oli aina jokin esitelmä. Näytteenä tässä on talvikauden 1957-58 lista.

Maaliskuussa vieraileva esitelmäsihteerinä, dosentti Kauko Pirinen, puhui Turun hiippakunnasta myöhäiskeskiajalla. Seuraava esitelmätilaisuus olikin vasta syyskuussa, jolloin isä Veenker kertoi katolisen kirkon asemasta Yhdysvalloissa.

Marraskuussa Kerttu Kokko puhui henkisen kansanperinteen keruutyöstä. Tammikuussa 1958 AC:llä oli taas vieraileva luennoitsija: tekkari Zawde Brhanu kertoi Etiopian kirkkoarkkitehtuurista. Keväällä vieraili myös Tanskan AC:n Björn Rasmussen puhumassa hyvien elokuvien levittämisestä, väliaikainen jäsen arkkitehti Bruno Eckert kertoi Sveitsin moderneista kirkoista ja isä Bonduelle Tuomas Akvinolaisesta. Lisäksi maaliskuun 1958 lopussa keskusteltiin aiheesta "Olenko veljeni vartija?". Toimintakauden aikana kokoonnuttiin lisäksi kolmeen illanviettoon yhdistyksen jäsenten luo ja tehtiin retki Rekolaan, jossa isä de Caluwén kappeli tuolloin sijaitti.

Kesäkokous, jota Suomi isännöi, pidettiin Nastolassa, Pajulahden urheiluopistolla vuonna 1961. Osanottajia oli noin 90, joukossa useita jesuiitta- ja dominikaanipappeja. Tanskasta vieraita tuli 8, Norjasta 17, Ruotsista 26 ja olipa mukana yksi ranskalainenkin. Opintoviikon teemana oli

Veli Martti Voutilainen ja norjalainen isä Rieber-Mohn syntyneinä keskusteluun ruohikolla Pajulahdella elokuussa 1961.

"Kirkko - Kristuksen mystinen ruumis" ja aihetta käsiteltiin sekä teologisilta että historiallisilta näkökannoilta.

Ekumenia ja Vatikaanin II konsiili löivät leimansa 60-luvun alkupuolen katoliseen keskusteluun, siis myös AC:ssä käytyyn. Vuoden 1962 keväällä tarmokas moderaattori Nic Veenker tiedusteli AC:n jäsenkirjeessä muiden mielipiteitä siitä, olisiko mahdollista vuosittain, kesän aikana tai syksyllä, järjestää opintopäivä erityisesti nuorille jäsenille ja muille asiasta kiinnostuneille katolilaisille. Hänen mielestään oli mitä tärkeintä, että uskontoa koskeva tieto kasvaisi samassa tahdissa muun tiedon kanssa ja vastaisi käytännön elämän vaatimuksia.

Veenker arvioi, että kokoneiden asiantuntijoiden avulla olisi mahdollisuus vankkaan ohjelmaan, joka soveltuisi normaaliin yleistietoutteen vaatimatta syvempiä teologisia tai muita opintoja ja joka voisi olla suuntaa antavana hengellisen elämän toteuttamisessa jokapäiväisessä elämänympäristössä.

Vuonna 1966 AC vietti 30-vuotisjuhliansa ja kaksi vuotta myöhemmin ilmestyi juhla kirja "Scripta Catholica". Sen toimitti teol. ja fil.kand. Thea Aulo, joka liitti kirjaan myös Suomessa ilmestyneen katolisen kirjallisuuden bibliografian vuosilta 1890-1966. Tämä juhla kirja, kuten kaksi vuosikymmentä aiemmin ilmestynyt edeltäjänsä, oli sisällöltään monipuolinen. Piispa Paul Verschuren tarkasteli maallikkojen apostolaattia, dominikaanisisar Irma Väisänen kysyi, tarvitsee-

ko kirkko vielä kontemplatiivisia sisaria.

Vera Vorobjeff teki selkoa suuren paaston bysanttilaisista perinteistä. Birgit Klockarsin aiheena oli, kuinkas muuten, keskiaika eli tarkemmin sanottuna kirkko, maallikot ja kansankieli 1400-luvulla.

Vuosikymmenen uni

"Scripta Catholica"n esipuheessa todettiin, että kolmen vuosikymmenen taival oli muuttanut Academicum Catholicumin luonnetta yhdistykseksi ja myös sen tavoitteita.

"Alkuaikojen innostuneesta, joskus ehkä liiankin kiihkomielisestä pienestä piiristä on tullut suurempi joukko, jonka näköpiiri on laajentunut etenkin ekumenian ansiosta. Suomen katolilaisten kaltaiselle uskonnolliselle vähemmistölle ekumenia merkitsee vapautumista liian ahtaista ympyröistä, eristäytyneisyydestä, ja mahdollisuutta toimia yhdessä toisten kristittyjen kanssa. Silti emme kuitenkaan pyrkiessämme kohti ykseyttä saa unohtaa omia katolisia arvojamme, vaan olemme syvästi kiitollisia omalle kirkollemme siitä täydestä evankeliumin sanomasta, jonka sen piirissä olemme vastaanottaneet."

Academicum Catholicumia esitellessään myös Finlandia Catholica kirjaa 1960-luvulla yhdistyksessä tapahtuneet muutokset:

"Varttuessaan yhdistys muuttui vähemmän "akateemiseksi", se lähestyi tavallisten ihmisten arkisiakin ongelmia. Kokouksissa ei enää vallinnut korkean kulttuurin ja kirjallisuuden täyttämä ilmapiiri, vaan keskustelut saattoivat olla tuttavallisia ja improvisoituja."

Kokouksia pidettiin ja keskusteluja käytiin vielä vuosina 1967-68, mutta keväällä 1969 silloinen johtokunta jätti paikkansa eikä uuteen saatu jäseniä. Kyse ei ollut riittaisuuksista, AC vain joutui toteamaan samat asiat kuin koko kuusikymmenluvun lopun Suomi: yhdistystoiminnan tilalle oli tullut runsaasti muita aktiviteetteja.

Yhdistyksen toiminta lakkasi, mutta nimi, arkisto ja omaisuus säilyivät. Vuosikymmenen uni ei ollut täysin katkoton: vuoden 1973 huhtikuussa pidettiin AC:n ylimääräinen vuosikokous. Läsna oli 11 jäsentä ja piispa Paul Verschuren.

Jääkauden jälkeen

Academicum Catholicumin "henkiinherättämisessä" oli aloitteentekijänä Ingegerd Luther.

Maaliskuussa 1982 pidettiin kokous, jossa oli läsnä myös yhdistyksen ensimmäinen puheenjohtaja Jarl Gallèn. Molemmat pitkäaikaiset AC-

aktiivit olivat sitä mieltä, että AC kannattaisi virvoitella.

Tarvetta toiminnalle oli: vuosien 1984/85 vaihteessa jäsenmäärä ylitti sadan, mikä oli enemmän kuin koskaan aikaisemmin.

Moderaattorina oli muutamia vuosia toiminut isä Adrian Borst. Toukokuussa 1984 pidetyn vuosikokouksen pöytäkirja ilmoittaa puheenjohtajan kysyneen isä Teemu Sippona moderaattoriksi, hän aloittikin AC:n moderaattorina 1984 ja on tässä tehtävässä edelleen.

Melko pian uuden alkunsa jälkeen AC järjesti viisikymmenvuotisjuhlansa. Ne pidettiin elokuun 1986 alussa.

Kahdeksankymmenluvun loppuvuosina AC:n jäsenmäärä oli sadan paikkeilla. Aikojen saatossa hyviksi todetut toimintamuodot – kokoukset, joissa oli lähes poikkeuksetta esitelmä sekä kerranpari vuodessa tehdyt retket – vetivät väkeä edelleen.

Vuoden 1989 kesäretki tehtiin Kökarin Franciscus-juhlaan, ja yhdistys onnitteli vuoden aikana mm. piispa Paul Verschurenian piispaksi vihkimisen 25-vuotispäivänä, Lorenz Lindemania hänen 75-vuotispäivänään, isä Robert de Caluwétä hänen pappautensa 50-vuotisjuhlassa, jolloin samalla vietettiin Ekumeenisen keskuksen 25-vuotisjuhlaa, sekä Christian Hellströmiä diakoniksi vihkimisen johdosta.

Vuoden 1990 keväällä pohdittiin panelikeskustelussa Europa-Forumien kokousaihetta ”Kohti vuotta 2000; inhimillisempi Eurooppa – haaste kristityille”. Marraskuun lopussa käsiteltiin kahta toisiinsa nivoutuvaa aihetta. ”Uskoa tiedosta - tietoa uskosta” oli fil.maist. Eva Airavan ja diakoni Pentti Laukaman aiheena. He kertoivat maallikoille tarjolla olevista mahdollisuuksista opiskella teologiaa. Otsikolla ”Yhdistyvä Eurooppa haasteena maallikoille” pohdittiin kahden suuren kokouksen, Wienissä pidetyn maallikkojen Eurooppa-Forumien ja Pax Romanan Eurooppakonferenssin merkitystä ja vaikutusta AC-läisten näkemykseen maallikkojen tehtävästä uusien haasteiden edessä.

Tiettävästi kaikkien aikojen yleisöennätys AC:n kuukausikokouksissa tehtiin keväällä 1991, jolloin aiheena olivat Lourdesin ihmeet. Lääk. ja kir.tri Heimo Langinvainio ja lääk.lis. Markku Vähätalo esittelivät muutamia parantumistapauksia lääketieteelliseltä kannalta, isä Martti Voutilainen selvitti asian hengellistä puolta. Yli sata henkeä Studiumiin sulloutuneina on melkoinen tungos!

Lourdes oli tosin ollut kiinnostuksen kohteena useasti aikaisemminkin. Esimerkiksi vuosien

1957-58 vuosikertomus mainitsee, että kun AC järjesti seurakuntaillan aiheena Lourdesin satavuotismuisto, osanottajamäärä ylitti optimistisimmatkin laskelmat.

Yhdeksänsankymmenluvun alkupuoli toi tullessaan uuden näkökulman kansainvälisyyteen: Suomi mielti, pitäisikö sen hakeutua EU:n jäseneksi. Academicum Catholicum ei epäröinyt hakeutua kansainvälisiin yhteyksiin. Pax Romana, pohjoismainen katolinen maallikkokokous Nordkat ja tietysti naapurimaiden AC-tapaamiset ovat tuttuja forumeita yhdistyksen nykyjäsenille.

AC:n aloitteesta järjestettiin myös maallikoille tarkoitettu teologian kurssi, joka aloitti 1992 ja kesti kolme lukuvuotta.

Tiettyjä, kaikkina vuosikymmeninä suhteellisen tiheäänkin toistuvia esitelmien aiheita saattaa silti havaita. AC:n suojeluspyhimys, Tuomas Akvinalainen, on ollut esillä muulloinkin kuin vuosijuhlissa. Myös Franciscus Assisilainen vaikuttaa ”suosikkipyhimykseltä”. Joka vuosi on mukana jossakin muodossa myös kirjallisuus ja kuvataide.

Jäsenmäärän kasvu on jatkunut, vaikka mitään erityisempiä toimenpiteitä jäsenhankinnan suhteen ei ole tehty.

Kohti uutta vuosituhatta

Kuusikymmenvuotias AC, johon juhluvuoden alkupuolella kuului 130 jäsentä, katsoo uuteen vuosituhanteen avoimin silmin, tulevaisuuteen kurottaen, juurensa tunnustaen ja niitä kunnioittaen.

* * *

(Academicum Catholicumin historiikin on kirjoittanut Helena Pilke AC:n 60-vuotisjuhlan kunniaksi 19.9.1996)

Historiikin voi ostaa painettuna, lyhentämättömänä versiona yhdistyksen sihteeriltä.

